

Mérleg az ősbemutatókról

(Munkatársunk telefonjelentése.) Most még lobognak a zászlók az ünnepi díszbe öltözött Pécs belvárosának utcáin, de mire e sorok megjelennek, véget ér az egyhetes eseménysorozat, befejeződik a III. magyar játékfilm szemle. Az eddigi tudósításokban beszámoltam már e nagyjelentőségű kulturális találkozó fontosabb eseményeiről. Most már csak egyetlen feladat maradt: összefoglalást adni a szemlén ősbemutatóként látott magyar és külföldi filmeknek. Október 23-tól 28-ig, a szemle hat napja alatt összesen kilenc, öt külföldi és négy magyar új játékfilmet láttunk. Milyen a kép, amely ezek után a nézőben kialakult? Milyenek — a külföldiekkel összevetve — az új magyar filmek?

A magyarok

Mindenek előtt hangsúlyozom, hogy a szemle tanulsága szerint a magyar film „felnőtt” művészet, legjobb alkotásai világszínvonalat képviselnek, egyenrangú társai a külföldi filmeknek. Ez azonban csak a szemle versenyfilmjeire, a Hideg napokra, a Tízezer napra, Az Apára, az Utószereponra, a Hogy szaladnak a fákra és a Szevasz Verára, valamint a versenyen kívül vetített Csillagosok, katonákra vonatkozik. A többi ősbemutatóra — a Nyár a hegyen kivételével, amelyről egyelőre még nem mondhatunk semmit, mert szombaton késő este vetítik — sajnos már nem. Két krimi és egy szelíd vigjáték: ennyi a szemlén látott új magyar filmek mérlege. A maguk műfájában úgynevezett jól megcsinált filmek ezek is. De problémáikajuk gondolati tartalmuk igénytelen és ezért nincsenek a mai magyar filmművészet élvonalában. Hintsch György parádés szereposztású Kátyavára például Páger Antal, Kálmán György, Töröcsik Mari, Lattinovic Zoltán játszik többek között a filmben — szelímes krimi, de nem több. Lényegében ugyanezt mondhatjuk Wiedermann Károly Idézéséről, mely a televízióból ismert bűnügyi sorozat harmadik folytatása. Baláshty György filmje, Az özeveg és a százados derűs és igénytelen vigjáték. A fő baja, hogy a magány, az egyedüllet problémáit, amelyet feldolgozásra választott, végeredményben kisiklatja. A magány ugyanis nyilvánvalóan akkor válik nyomasztó problémává, ha az egyén objektív helyzete ezt nem indokolja. A filmben azonban az egyedül élő özvegyasszony magánya objektíve magyarázott s ezzel a film lemondott saját lehetőségeinek színvonalas megvalósításáról. Sokat javít viszont a filmen Tolnai Klári bravúros, életteli, hiteles alakítása.

Antonioni filmje

Milyenek voltak a külföldi művek? Ha a szemle első felidejének szenzációját Jancsó Miklós filmje, a Csillagosok, katonák jelentette, a másodikikét feltétlenül Antonioni filmje, a Nagyítás. A világhírű olasz rendező Cannes-i nagydíjas filmjét Pécsen rendkívüli érdeklődés előzte meg. Most bemutatása után be kell vallanom, nem tudok vele mit kezdeni. Szuggesztív hatású, a néző érdeklődését végig ébrentartja, feszültséget teremt — mindez természetesen nem tagadható. Végső jelentése, szándéka, mondanivalója azonban nem világos. A film rendkívül szigorúan és zártan megkomponált története arról szól, hogy egy angol fiatalember, aki divatos fényképész, egy derűs napfényes parkban felvételeket készít egy csokolózó szerelmepárról. A nő azonban, aki észreveszi a bűjkálva fényképező fiatalembert, tiltakozik és a tekerést követeli. A fényképész nem érti

ezt a szenvedélyes tiltakozást, megvizsgálja hát a képeket, nagyításokat készít róluk. Először azonban nem lát rajtuk semmi különösöt, de később a park bokrai között felfedez egy revolvért tartó kezét, s aztán megtalálja a hullát is. Amikor ezután kétségbeesve kirohan a parkba, pontosan ott, ahol a fényképen is látta, felfedezi a holttestet.

Tulajdonképpen ennyi a történet. Vitathatatlan, hogy nagyon izgalmas. De mi a jelentése? Az, hogy a világ végül is megismerhetetlen? Vagy az, hogyha alaposabban megnézzük, „megnagyítjuk” a dolgokat, akkor megváltozik a minőségük? A jó rosszra válik? A nyugati filmművészet banális közhelelyei ezek. Nem hiszem, hogy Antonioni ezt akarta volna. Szerintem valószínűleg nem több ez a film magánál a történetnél.

Szovjet

újdonságok

A másik fesztiváldíjas film, amelyet a pécsi szemlén láttunk, a világhírű Szergej Geraszimov, az Ifjú Gárda és a Csendes Don alkotójának új filmje, az Újságíró volt. A film története világos, egyszerű. Főhőse egy moszkvai újságíró, aki egy zavaros ügy kivizsgálására az Ural vidékére utazik. Ott találkozik egy lánnyal és beleszeret. Néhány nap után elválnak, mert az újságírónak külföldre, Genfbe és

Kiosztották a fesztiváldíjakat

A III. magyar játékfilm-szemle szombaton este a pécsi Petőfi Moziban a kulturális és művészeti élet számos vezetőjének részvételével rendezett díszadással zárult. Itt került sor a versenyfilmek értékelésére, jutalmazására.

Darvas József, a Magyar Írók Szövetségének elnöke a játékfilmszemle társadalmi zsüriének elnöke adta át Kovács András rendezőnek a társadalmi földíjat Hideg napok című filmjéért.

A közönségdíjat, melyet a versenyfilmek nézőinek szavazata alapján ítelt oda a zsüri, Kósa Ferenc Tízezer nap című filmalkotása kapta.

Ezután Máriássy Félix rendező, a szakmai zsüri elnöke nyújtotta át a nyerteseknek a szakmai zsüri dí-

Pécsi filmszemle, 67

Párizsba, kell utaznia. Megbizatásának teljesítése után azonban visszatér hozzá és feleségül veszi. Az epikus jellegű filmben nem a sztori, a történet a legizgalmasabb, hanem az, hogy felvetni és elemezni igyekszik a mai szovjet élet morális problémáit, konfliktusait.

A szemlén bemutatott másik szovjet film V. Ordinszkij Hogyha drága neked a házad című alkotása egyetlen fesztiválon sem nyert még díjat. Mégis van olyan izgalmas, mint bármelyik ki-tüntetett alkotás. A moszkvai kísérleti stúdióban eredeti hirodók felhasználásával készült film a második világháború egyik legjelentősebb eseményét, a moszkvai csatát mutatja be a dokumentumfilm eszközeivel, izgalmasan és újszerűen.

Hét kisfilm

A fesztivál programjának szerves részeként vetítették a Színház és Filmművészeti Főiskola hallgatóinak rövid filmjeit. A látott hét kisfilm legnagyobb értéke, hogy szinte mind az alkotókhoz közel álló világból, tehát az ifjúság életéből merítette témáját. Viszont majdnem mind irodalmiaskodó, a lényeges mondanivalót nem a kép, hanem a szöveg közli. A legsikerültebb filmeket Rádasy Mihály, Sipos István és Vajda Béla alkotta. Erdemes megjegyeznünk a nevüket.

Ökrös László

Szegeden befejeződött a vetés

Kemény próbára tette az idei ősz a szegedi termelőségvetkezetek tagjait és vezetőit egyaránt. Jól fizetett a fűszerpaprika és a tervezett 22 ezer 600 mázsa helyett a 700 holdnyi termőterületről összesen 25 ezer 500 mázsát szedtek le és értékesítettek a szövetségietek. Egyidőben nem kevesebb, mint 1350 holdról kellett letérni a kukoricát és letakarítani a szarát.

Tavaly a szegedi közös gazdaságok jóval későbbben, november közepére fejezték be a betakarítást. A vetést pedig november 7-ére. Most elsőnek a mihályteleki

Új Élet Termelőszövetkezet jelentette, hogy 313 holdon a búza, 57 holdon pedig a rozs vetését befejezte. az újszegedi Haladás Tsz ugyancsak péntek estig 150 holdon vetette el a búzát, a Móra Ferenc Termelőszövetkezetben pedig tegnap 280 holdon a búza, 30 holdon pedig a rozs vetése befejeződött. Legnagyobb területen a szegedi Felszabadulás Tsz tagjai természetnek búzát, összesen 670 holdon. A jó munkaszervezés és a szorgalom eredményeként tegnap itt is befejezték a vetést.

Kiváló határőrörs

Ünnepség Röszkén Mozaik az őrs életéből

Vidámak a naptól, hidegtől barnára cserzett arcú röszkéi határőrök. Naponta kilométereket hagynak maguk mögött a portyázó járőrök, kötelességüket teljesítve. Jelesre vizsgáztak és vizsgáznak a farszaktól, egész ember kíváncsi határvédelemben.

Hogy milyen az életük? Katonaélet, fegyelemmel, és tudva, érte — Szeberényi Gyula fogalmazta így, aki hét határsértőt csípett el, másodsor kapta meg a Kiváló határőr jelvényt —, hogy mi és miért a dolguk.

A „zár”

A járőrök ismerik a rájuk bízott határszakaszt, akár a tenyerüket. Az ismerős vidéken azért „esemény” akad, mert — bár számszerűleg kevesen — vannak bűnözők, kalandvágyók, akik megpróbálnak átcsúszni a határon, ami a falu szelétől kódobásnyira van. A határsértők rajtavesztenek, s a Kiváló határőrörs megtisztelő címetek egyik alapvető indoka ez. Nemcsak a katonák, hanem a lakosság is biztos „zárát” von a határon.

— Mi, határőrök, és a lakosság — állapította meg Kormos István — közösen szolgáljuk a határvédelem ügyét. A lakosság a mi segítőitársunk és teljes határfokú munkánkban fontos része.

Zoli jelez

Történetek sorjáznak. Belőlük néhány. A minap egy asszony tévován sétálgatott Röszkén, kutatva a határt. Márki Zoli, a határőr úttörőszakas tagja (gyakran közös „gyakorlatot” tartanak az őrsön az úttörők és a határőrök) felfigyelt az idegenre, s „intézkedett”. Gyorsan a járőr fogta közre a dunaharaszti Varga Sándornét, aki rossz családi élete miatt akart

Belsőleges ünnepséget tartottak tegnap, szombaton a Kormos István parancsnoksága alatt állók, a röszkéi határőrörsön. A helyi párt-, állami és társadalmi szervek, a falu lakói, valamint a határőrség országos és kerületi parancsnoksága képviselőinek részvételével Kiváló alegység oklevéllel, jelvénnel tüntették ki a röszkéi határőrörsöt.

Az alegység zászlója előtt felsorakozott határőrök példás kötelességteljesítését Dudás István, a határőrség kerületi parancsnoka méltatta. A határőrség országos parancsnoksága által adományozott Kiváló határőrörs oklevelet Érsek Bertalan ezredes, a határőrség országos parancsnokának képviselője nyújtotta át Kormos Istvánnak, majd Kiváló határőr kitüntetést adott át Bagó Ferencnek, Börcsök Szilveszternek, Hidvégi Istvánnak, Kálmán Lászlónak, Kajtár Istvánnak, Szabó Lajosnak, Szajkó Istvánnak, Szeberényi Gyulának, Szűcs Lajosnak és Vincze Lászlónak, az alegység tagjainak. Ezentúl mindannyian zubbonyukon viselhetik a Kiváló határőrörsöt jelző ezüst sávot. A falu lakói nevében Kéri Márton, a községi csúcs pártvezetőség titkára üdvözölte a határőröket, s a Gábor Áron határőr úttörőszakasz tagjai virággal kedveskedtek nekik.

disszidálni. Pedig — győzködtek erről az őrsön — ennek nem ez a megoldása.

A falusi „civil” határőrök közül például Magda József, a Kossuth Tsz brigádvezetője szintén nyomra vezettet.

Rugós törrel

Szurowskötétben lopakodott a határ felé két budapesti megrögzött munkakerülő: a volt idegenlégios Bojtár László és barátja, Bentekeovics Péter. Nappal szalmakazalba bújva figyelték a járőr mozgását, aztán elindultak. A surranókat a járőr és Izmos, a nyomozókutya észlelte.

Feszült percek, aztán elcsattant a felszólítás:

— Alj!

Bojtár és Bentekeovics menekülni próbált. Bujtár rugós törrel a kezében, támadni, ölni akart. Ártalmatlanná

Egy csók és...

Külföldi állampolgárok, férfi és nő szabályos, de csak Magyarországra érvényes úti okmányokkal érkeztek Röszkére. Alkonyatkor a határátkelő hely térségében szándékosan elrontották járművéket (ezt elfogatásukra „alibinek” szánták), s az éj leple alatt gyalog próbálkoztak átmenni a határon.

A járőr figyelte, majd megállásra szólította fel őket, s indult feléjük. Ekkor a szökni akarók csókolózni kezdtek, minthacsak azért jártak volna a határ mentén. Ötletes jelenet volt, de hatástalan.

...Beérkezett a járőr. Indul a másik, éjjel és nappal, hétköznap, ünnepnap. Jól vigyáznak, a mi fiaink — így mondják a röszkéiek.

Morvay Sándor

Új hőerőmű Grúziában

Grúziában üzembe helyeztek egy újabb hőerőművet, amely 600 ezer kilowatt energiát termel, vagyis csaknem annyit, mint a köztársaság többi erőműve együttvéve.

Butélia, szőttes, ködmön

Csongrád, Békés megyei népművészeti kiállítás nyílt

Két megye, Csongrád és Békés népművészetről, a Csongrád megyei néprajzi és nyelvjárási gyűjtőpályázat díjait. A felnőtt tagozatra 17 pályázótól 33 pályamunka érkezett. Első díjat Zöldy Pál, szegedi, másodikikat Szigeti György szegedi, harmadikat Tóth Emma m Mindszenti pályázó nyerte. A negyedik, ötödik díjon Rakonczai János ruzsai és Veszelszka Andrásné balástyai, valamint Asztalos P. Kálmán csanádpalotai és Pusztaszer Ferencné zákányszéki pályázó osztozott. Czírok Sándor pénz- és könyvjutalmán kívül nyolcan részesültek könyvjutalomban.

J. A.

Kétszemélyes lakókocsit

keresünk megvételre, lehet használt is. Ajánlatokat Pécsi TSZCS. Aszothalom címre kérjük.

X. S. 100856

Október fényei Szegeden

DÉLMAGYARORSZÁG		
Szeged, 1967. VI. évfolyam, 200. szám. Péntek, november 8.		
Dél-Magyarországban győzött a munkás- és katonaforradalom.		
— Az ideiglenes kormány tagjait letartóztatták. — Keresztesi meggyilkolása. — A kormányzatot az oroszai háború mellett. — A hadviselés.		
Az ideiglenes kormány tagjait letartóztatták. — Keresztesi meggyilkolása. — A kormányzatot az oroszai háború mellett. — A hadviselés.		

Szöveghasonmások

a Somogyi-könyvtár kiadásában

A Somogyi-könyvtár kiadványai sorozatban — mint annak idején jeleztük — „Október fényei Szegeden” címmel bibliográfia jelent meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom korabeli szegedi visszhangjáról. Most a könyvtár ezt a kezdeményezését rendkívül hasznosan fejlesztette tovább: ízléses sokszorosításban kiadta a fontosabb hírlapi cikkek szöveghasonmásainak kis gyűjteményét, dr. Péter Lászlónak és Tóth Bélának, a könyvtár tudományos munkatársainak, kutatóinak összeállításában. A füzetet üzemek, intézmények, iskolák egy-egy példányban dímentesen igényelhetik a könyvtártól.

Képek kön: Lapunk 1917. november 9-i számának első oldala (a füzetben közreadott hasonmásokról), amelyben az egykori tudósító örömmel jelenti be a munkás- és katonaforradalom, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmét.